

Raha puhuu vanhusten hoidon järjestämisessä

Keusotessa

Palvelukotipaikkoja hyvinvointialueella on hyvin tarjolla, mutta Keusote kikkailee niissä säästösyistä. Suurimpana kärsijänä ovat ikääntyneet vanhukset. Keusoten alueen terveyskeskuksissa makaa suuri joukko ikäihmisiä odottamassa palvelukotipaikkaa. Samoin kotona odottaa ikäihmisiä pääsyä palvelukotiin pitkälle edenneen muistisairauden tai muun syyn vuoksi. Montako ikäihmistä on erikoissairaanhoidossa mm. Hyvinkäällä odottamassa paikkaa - niin mihin?

Palvelukotipaikka maksaa n.180 euroa vuorokaudessa, kun taas terveyskeskuspaikka maksaa yli 400 euroa vuorokaudessa. Tällaisena tiukan talouden aikana olisi hyvä tarkastella tilannetta myös taloudellisesta näkökulmasta. Tässäkö meillä syntyy säästöä vai olisiko edullisempaa siirtää ikäihminen palvelukotiin mahdollisimman pian, kun sen tarve on todettu?

Mistä johtuu, että jonot eivät vedä? Johtuuko tilanteen toimimattomuus eri toimialojen budjeteista? Keskustelevatko terveyspalveluja ja ympärivuorokautisia palveluja tuottavat yksiköt keskenään? Harrastetaanko osaoptimointia? Kysehän on kuitenkin yhteisistä varoista Keusoten lopullisessa budjetissa. Tulevan hyvinvointialueen tulee seurata tilannetta tarkasti menojen osalta.

Olemme tienneet jo monta kymmentä vuotta, että ikäihmisten määrä kasvaa voimakkaasti tulevaisuudessa. Missä on inhimillinen ja arvokas vanhuus meidän ikäihmisillämme? He ovat tehneet ikänsä töitä, kasvattaneet lapsensa, maksaneet veronsa ja olleet rakentamassa hyvinvointiamme. Meidän tulisi taata heille arvokas vanhuus.

Tilanne on vaikea ja varmaan päättäjillä on hyvä tahto löytää keinot auttaa ikäihmisiä selviytymään vanhuuden tuomista haasteista. Tilanne vain näyttäytyy tavalliselle kansalaiselle hyvinkin erikoisena toimintana. Tilanteen muuttuessa ikäihmisen on vaikea löytää ”nettiviidakosta” virkamiestä, jolta saisi apua ja neuvoja. Vaatii aikamoista salapoliisityötä, että oikea taho löytyy ja apua lopulta edes saa. Keusotessa lähes

kaikkien palvelujen saatavuus on digitalisoitu, joka asettaa tämän päivän ikäihmiselle ongelmia. Kaikilla ei ole tietokonetta tai älykännykkää. Asiakkaan päästyä tilanteeseen, että on löydetty palveluista vastaava henkilö, päästään hoitoneuvotteluun. Palaverissa asiakas saa kuulla, että kotihoito hoitaa vain lääkityksen turvaamisen, henkilökohtaisen hygienian/suihku kerran viikossa, pikkupesut päivittäin ja aterian lämmittämisen. Ikäihminen saa listan yksityisistä toimijoista, jotka tekevät korvausta vastaan siivousta ja muuta kodissa tapahtuvaa työtä. Tässä kohtaa astuu kuvaan omaisen tai ystävän apu asioiden selvittämisessä. Miten käy sellaisen ikäihmisen, jolla ei tällaista tukiverkkoa ole?

Kotona selviytymistä tukee jonkin verran kotihoito muutamalla käynnillä päivässä, mutta se on riittämätön pitkälle edenneen muistisairaana tarpeisiin. Sairauden edettyä on yhä vaikeampaa muistaa syödä, pitää normaalia päivärytmiä ja hoitaa omia asioitaan. Jos ikäihmisellä on taipumus lähteä asunnostaan ulos yksin mihin tahansa aikaan vuorokaudesta, voivat seuraukset olla kohtalokkaita. Palvelukodeissa on osaava ja ikäihmisten hoitamiseen koulutettu henkilökunta. Heillä on myös mahdollisuus estää muistisairasta lähtemästä yksin ulos vaeltamaan.

Keusotessa ollaan vähentämässä kotihoidon päivittäistä palveluaikaa ikäihmisille. Miten käy heidän selviytymisensä kotona? Mistä löytyy toimiva turvaverkko heille, joilla ei ole omaisia tai muuta tukiverkkoa auttamassa arjen haasteissa?

Ikäihmisille tulee tarjota tarpeita vastaava palvelukotipaikka tms, joka on osoitettava oikea-aikaisesti siten, ettei asiakkaiden kotona selviytyminen muodostu turvattomaksi. Tänä päivänä tilanne näyttää usein siltä, että moni asiakas on jätetty suorastaan heitteille yhteiskunnan toimesta.

Kellokosken Eläkeläiset ry
Sote-toimikunta